

พฤติกรรมการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนในพื้นที่ที่มีการระบาดต่ำและพื้นที่ที่มีการระบาดสูง เขตอำเภอเมือง จังหวัดตรัง

BEHAVIOR FOR DENGUE HEMORRHAGIC FEVER CONTROL AND PREVENTION OF PEOPLE IN THE AREA WITH LOW AND HIGH EPIDEMICS, MUEANG DISTRICT, TRANG PROVINCE

จิรพรรณ วันสามง่าม¹ สุพุมารณ์ ศรีวิศิษฐ์² บุปผา รักษานาม²

โรงพยาบาลดอนตูม จังหวัดนครปฐม ² วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง

E-mail address: Buppha@scphtrang.ac.th

บทนำ

ปัจจุบันการระบาดของโรคไข้เลือดออกเกิดในเขตเมืองเป็นส่วนใหญ่ และมีการกระจายสู่พื้นที่ในเขตชนบทเพิ่มมากขึ้น การควบคุมโรคไข้เลือดออกจึงเป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ (National policy) ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อดำเนินการควบคุมและป้องกัน (กรมควบคุมโรค, 2554) สถานการณ์โรคไข้เลือดออกของจังหวัดตรัง พบว่า อำเภอเมืองตรังมีอัตราสูงสุดโดยปี พ.ศ. 2556 และ พ.ศ. 2557 มีอัตราป่วย 260.21 และ 113.23 ตามลำดับ และตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม- 7 ตุลาคม พ.ศ. 2558 มีอัตราป่วย 101.00 ต่อแสนประชากร ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดคือ อัตราป่วยมากกว่า 50 ต่อแสนประชากร (งานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดตรัง, 2558)

วัตถุประสงค์

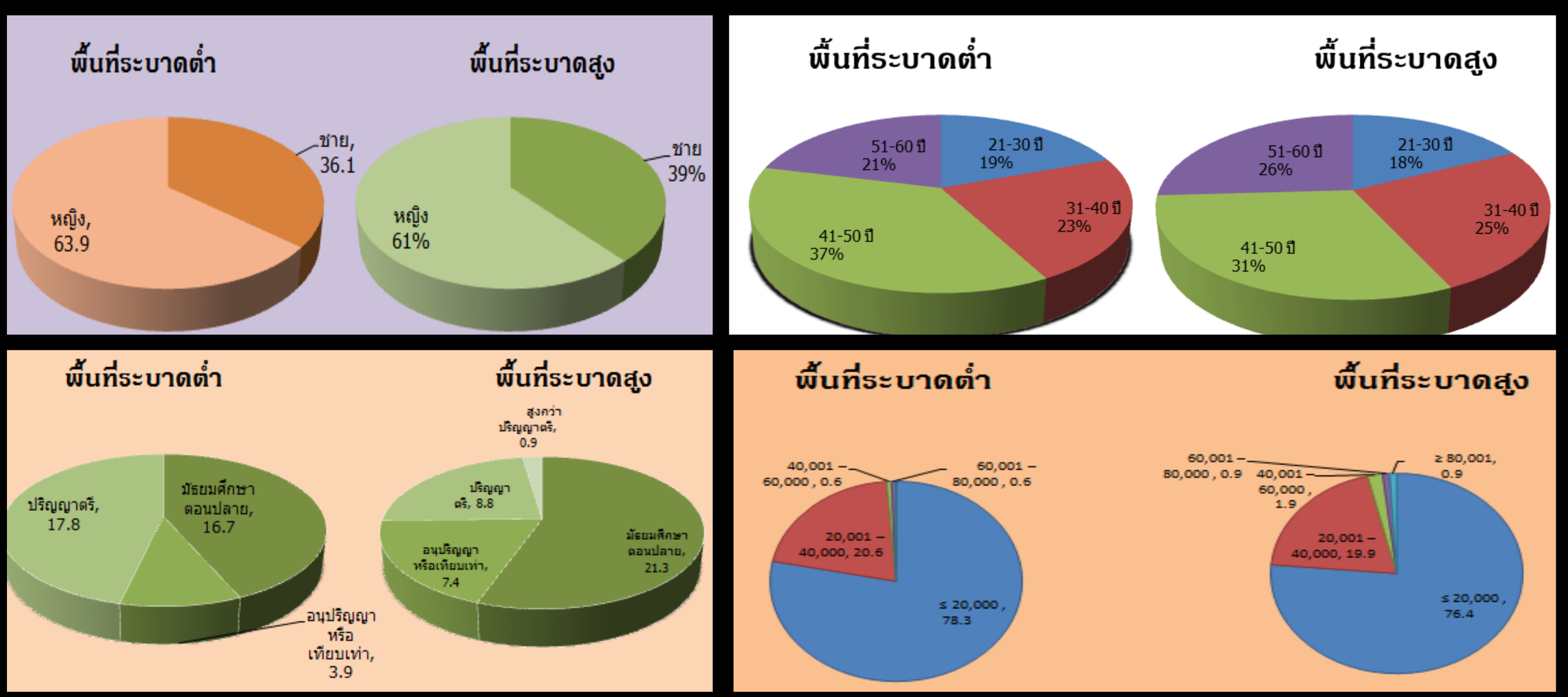
เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยนำเข้า ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริมและพฤติกรรมการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน ในพื้นที่ที่มีการระบาดต่ำและพื้นที่ที่มีการระบาดสูง เขตอำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนของครัวเรือนในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกสูง คือ ตำบลนาท่ามใต้ จำนวน 1,951 หลังคาเรือน และพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกต่ำ คือ ตำบลนาโต๊ะหมิง จำนวน 1,628 หลังคาเรือน โดยเลือกตำบลแบบเจาะจง ที่มีอัตราป่วยของโรคไข้เลือดออกสูงสุดและต่ำสุด ในจังหวัดตรัง ได้แก่ ตำบลนาท่ามใต้ จำนวน 216 หลังคาเรือน และตำบลนาโต๊ะหมิง จำนวน 180 หลังคาเรือน คำนวณเพิ่มอีกร้อยละ 10 เพื่อป้องกันกลุ่มตัวอย่างที่ขาดหายไป (drop out) จำนวน 36 ครัวเรือน รวมเป็น 396 ครัวเรือน เก็บรวบรวมข้อมูลเดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม 2558 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามพฤติกรรมการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน ในพื้นที่ที่มีการระบาดต่ำและพื้นที่ที่มีการระบาดสูง เขตอำเภอเมือง จังหวัดตรัง วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Independent Sample T – Test

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างของพฤติกรรมการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนระหว่างพื้นที่ที่มีการระบาดต่ำและพื้นที่ที่มีการระบาดสูง โดยปัจจัยนำเข้า ด้านค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก ปัจจัยเอื้อ ด้านครัวเรือนของท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางใด และปัจจัยเสริม ด้านการกระตุ้นเตือนของบุคคล ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ครัวเรือนของท่านได้รับการกระตุ้นเตือนเรื่องโรคไข้เลือดออกหรือไม่ และด้านครัวเรือนของท่านได้รับการกระตุ้นเตือนเรื่องโรคไข้เลือดออกด้วยวิธีใด และพฤติกรรมการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกของครัวเรือน ในพื้นที่ที่มีการระบาดต่ำและพื้นที่ที่มีการระบาดสูง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความรู้ ทัศนคติ การรับรู้โรคไข้เลือดออกของประชาชน ในพื้นที่ที่มีการระบาดต่ำและพื้นที่ที่มีการระบาดสูง (n=396)

รายการ	พื้นที่ที่มีการระบาด (Mean ± S.D.)		t	P-Value*
	ระบาดต่ำ	ระบาดสูง		
คะแนนความรู้	16.65 ± 2.39	15.35 ± 2.92	4.87	< 0.01
ทัศนคติ	35.63 ± 5.39	28.01 ± 5.04	14.41	< 0.01
การรับรู้	28.51 ± 4.41	28.77 ± 6.65	0.44	0.66

การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยเอื้อด้านครัวเรือนของท่านได้รับข้อมูลข่าวสารจากช่องทางใด ระหว่างพื้นที่ที่มีการระบาดต่ำและพื้นที่ที่มีการระบาดสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยเสริม การกระตุ้นเตือนของบุคคล ด้านในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ครัวเรือนของท่านได้รับการกระตุ้นเตือนเรื่องโรคไข้เลือดออกหรือไม่ ด้านครัวเรือนของท่านได้รับการกระตุ้นเตือนเรื่องโรคไข้เลือดออก ด้วยวิธีใด ด้านความถี่ของการได้รับการกระตุ้นเตือนเรื่องโรคไข้เลือดออก และพฤติกรรมการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกของครัวเรือน ระหว่างพื้นที่ที่มีการระบาดต่ำและพื้นที่ที่มีการระบาดสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุป อภิปราย ประโยชน์จากการวิจัย

จากผลการศึกษา ประชาชนในพื้นที่ที่มีการระบาดสูง ควรได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้เกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก เน้นการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคไข้เลือดออกทุกช่องทาง และการกระตุ้นเตือนของบุคคลในการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกแก่ประชาชนในพื้นที่ที่มีการระบาดอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

กรมควบคุมโรค. (2554). แผนยุทธศาสตร์โรคติดต่อฯ โดยแมลงระดับชาติ. เข้าถึงเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2558
งานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดตรัง. (2558). จำนวนผู้ป่วย อัตราป่วยโรคไข้เลือดออก. ม.ป.ท. สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดตรัง. รายงาน.